

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СФЕРІ ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Актуальність проблеми. Одним із пріоритетних завдань реформування української вищої школи є підвищення рівня фахової компетентності випускника університету, володіння ним професійними навичками, які б відповідали соціально-економічним вимогам сьогодення.

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій відкриває нові можливості на ринку праці для студентів філологічних спеціальностей не лише у традиційних галузях – літературознавство, мовознавство, а й у різноманітних сферах бізнесу, реклами та інтернет-простору.

Низка нових професій (*спічрайтер, копірайтер, техрайтер та ін.*) підвищують вимоги щодо фахової компетентності випускника університету: ґрунтовне знання мов (української, англійської та ін.), уміння та навички написання текстів різних жанрів, літературного перекладу та редагування текстів. Крім того, сучасний ринок праці вимагає від фахівця володіти такими ключовими навичками, як: когнітивна гнучкість, критичне мислення, креативність, уміння вирішувати складні завдання, формувати власну думку та приймати рішення, емоційний інтелект, міжособистісна комунікація тощо [1].

У світлі висловленого постає проблема модернізації навчальних планів та програм вищих навчальних закладів, оскільки саме вони є основою організації навчального процесу для успішного формування інтелектуального, конкурентоспроможного фахівця.

Огляд науково-педагогічної літератури та сайтів університетів засвідчує, що упродовж останніх років у багатьох навчальних закладах України зроблено чимало наукових відкриттів, започатковані нові наукові напрями, упроваджені нові навчальні дисципліни, інноваційні освітні технології підготовки майбутніх фахівців [2; 3; 4].

Метою статті є розкрити підходи до формування професійної компетентності у сфері літературної діяльності засобами англійської мови.

Розроблена нами навчальна програма до курсу «Англійська мова в організації літературної діяльності» (*автори Білас Л. М., Борисович О. В.*) для студентів спеціалізації «Літературна творчість і українська мова та література» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», спрямована на практичну підготовку студентів з урахуванням особливостей використання англійської мови у сфері професійного спілкування.

Покладені в основу програми взаємопов'язані *методологічні підходи*

(компетентнісний, комунікативно-діяльнісний, компаративний, особистісно орієнтований) дозволяють активізувати пізнавальну діяльність студента під час навчання та набути ним практичних навичок професійного спілкування. Визначені нами методологічні підходи дали змогу сформулювати мету та завдання дисципліни, моделювати зміст, форми і методи організації навчальної діяльності.

Передбачається, що в результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: базові літературознавчі категорії, поняття та терміни для здійснення аналізу літературознавчих, художніх та публіцистичних текстів; літературні жанри та стилі; стилістичні засоби, що створюють образність літературного твору та способи їх ідентифікації у художньому тексті; способи написання творчих робіт різних жанрів та стилів.

Основні *вміння*, які мають опанувати студенти, такі: оперувати лінгвістичними термінами для пояснення мовних явищ й реалій, відображених в художніх текстах, та їхньої стилістики; критично аналізувати художні твори, висловлювати власне ставлення до розгортання сюжетної лінії, опису персонажів, духовно-етичного та виховного потенціалу твору, художніх засобів та авторського стилю; робити усний/письмовий літературний переклад фрагментів художніх творів, що відображають своєрідність авторського стилю з англійської на українську мову; укладати власні літературні твори (прозові, поетичні, публіцистичні); самостійно працювати з літературно-критичними джерелами, онлайн-ресурсами професійно орієнтованого спрямування; вдосконалювати англomовну лінгвістичну компетентність.

Тематичний план практичних занять містить чотири модулі, кожен з яких об'єднаний загальною темою, що віддзеркалює його зміст та спрямування, зокрема:

– Змістовий модуль 1. «*Літературознавчий термінологічний апарат*» складається з таких аспектів: англійські літературні стилі, напрями та жанри, їхні лексико-синтаксичні особливості; методи аналізу літературних творів (форма, літературний стиль, зміст, мовні засоби); творчий проект: «Улюблені літературні жанри та їхні визначні представники».

– Змістовий модуль 2. «*Профіль письменника (райтера)*» передбачає такі підтеми: профіль письменника (райтера) в Інтернеті (веб-сайти, сторінки в соціальних мережах, блоги); тематична лексика для опису професійної літературної діяльності; подкасти з літературознавчої тематики у сучасних англomовних онлайн-виданнях (фрагменти виступів, промов, лекцій та інтерв'ю з сучасними письменниками); аналіз англomовних лекцій, відеопрезентацій, промов з літературознавчої тематики; творчий проект: презентація теми «Профіль письменника».

– Змістовий модуль 3. «*Творче письмо: класифікація, стильові особливості, способи написання*» охоплює такі аспекти: опис як важлива композиційно-мовленнева форма у художній літературі. Аналіз описової лексики; опис місця події, інтер'єру, пейзажу, ландшафту. Аналіз фрагментів художніх творів описового характеру; опис персонажів. Аналіз фрагментів художніх творів з описом персонажів; оповідь як композиційно-мовленнева

форма авторського мовлення: фабула, сюжетна лінія, подія. Аналіз фрагментів оповіді у художніх творах; діалог у художньому творі. Аналіз діалогу персонажів у художніх творах; есе: типи та способи написання; літературна рецензія: композиція та лексико-стилістичні засоби; аналіз подкастів з рецензіями у сучасних англійських онлайн-виданнях.

– Змістовий модуль 4. «Редагування тексту» має такі складові: типові синтаксичні та граматичні помилки: структура складного речення, узгодження підмета та присудка, часові форми, вживання прикметників та прислівників; сполучуваність слів: особливості вживання лексики та фразеології. Правила пунктуації; абзац як структурна одиниця письмового тексту. Слова-зв'язки та логічні конектори у складних реченнях, абзацах та цілісному тексті; творчий проект: написання письмової роботи (довільний вибір жанру та теми). Редагування письмової роботи.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Практика роботи дає підстави стверджувати, що організація навчальної діяльності на визначених у програмі методологічних засадах є одним із вагомих чинників формування професійної компетентності у сфері літературної діяльності засобами англійської мови. Водночас, подальших пошуків потребує відбір та систематизація літературознавчої термінології, базової лексики для здійснення аналізу літературознавчих текстів (художніх, публіцистичних), укладання методичних рекомендацій та посібників, які б забезпечили ефективність навчання та підготували випускників університету до реальних запитів мінливого ринку праці й безболісної адаптації до майбутньої професії.

Література

1. Давос – 10 – Sherlock Solutions, 2016. URL: <http://sherlock-solutions.com>. 9 retrieved: 18.02.2019).
2. Козяр М. М. Інноваційні технології навчання в діяльності ВНЗ. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. URL: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/elits/2014/38-39/.pdf (дата звернення: 20.02.2019).
3. Луговий В. І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні. *Педагогіка і психологія*, 2009. № 2. С. 13–26.
4. Урядова. М.С. Інноваційні моделі вищої освіти. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Soc_dos/2008_7/urjadova.pdf. (дата звернення: 19.02.2019).